

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา (Research and Development : R & D) มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการดูแลต่อเนื่องผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย มีวิธีการดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาปัญหาและอุปสรรคการดูแลต่อเนื่องผู้ป่วยไตวายเรื้อรังที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย

ระยะที่ 2 สร้างชุดกิจกรรมการดูแลต่อเนื่องผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้าย ที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย

ระยะที่ 3 การทดสอบความเป็นไปได้ของชุดกิจกรรมการดูแลต่อเนื่องผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย

ระยะที่ 1 ศึกษาปัญหาและอุปสรรคการดูแลต่อเนื่องผู้ป่วยไตวายเรื้อรังที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย

1.1 กลุ่มที่ศึกษา

1.1.1 ผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย จำนวน 3 ราย ได้แก่ ผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่มีสาเหตุมาจาก

โรคเบาหวาน จำนวน 1 ราย

โรคความดันโลหิตสูง จำนวน 1 ราย

โรคหลอดเลือดฝอยที่ไตอักเสบเรื้อรัง จำนวน 1 ราย

1.1.2 ญาติ/ผู้ดูแลผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย จำนวน 3 ราย

1.1.3 พยาบาลวิชาชีพที่ดูแลผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย จำนวน 4 ราย ได้แก่

หน่วยไตเทียม โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย จำนวน 2 ราย

สถานีอนามัย / ศูนย์สุขภาพชุมชน จำนวน 2 ราย

1.2 วิธีการสร้างเครื่องมือวิจัย และการหาคุณภาพของเครื่องมือ

การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในระยะที่ 1 มีดังนี้ คือ

1.2.1 ศึกษาค้นคว้า ตำรา วรรณกรรม เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการดูแลต่อเนืองผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม เพื่อนำมากำหนดหัวข้อหลักและข้อคำถาม

1.2.2 สร้างแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบบันทึกข้อมูลทั่วไปของผู้ป่วย

ส่วนที่ 2 แบบประเมินข้อมูลเกี่ยวกับภาวะสุขภาพของผู้ป่วย

ส่วนที่ 3 แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้ป่วย ญาติ/ผู้ดูแล และพยาบาลวิชาชีพ ซึ่งแนวคำถามมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด เกี่ยวกับการดูแลต่อเนืองผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย โดยใช้แบบแผนการจำหน่ายผู้ป่วยตามรูปแบบ M-E-T-H-O-D (อุซาวตี อิศดริวิเศษ, 2546, หน้า 16-17)

1.2.3 นำแบบสัมภาษณ์เชิงลึกในการเก็บรวบรวมข้อมูลระยะที่ 1 ที่สร้างขึ้น เสนอต่อประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจแก้ไข ภาษา สำนวนที่ใช้ ขอบเขตของเนื้อหา ความเที่ยงตรงและครอบคลุมเรื่องที่จะศึกษา

1.2.4 นำแบบสัมภาษณ์เชิงลึกที่ได้ผ่านการพิจารณาจากประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มาปรับปรุงแก้ไข เพิ่มเติมส่วนที่บกพร่องแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความสอดคล้องกับเนื้อหา และนำมาแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

1.3 เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสัมภาษณ์เชิงลึก ประกอบด้วย 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 แบบบันทึกข้อมูลทั่วไปของผู้ป่วย มีลักษณะเป็นแบบกรอกข้อความ จำนวน 9 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับภาวะสุขภาพของผู้ป่วย มีลักษณะเป็นแบบกรอกข้อความ จำนวน 9 ข้อ

ส่วนที่ 3 แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้ป่วย ญาติ/ผู้ดูแล พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหน่วยไตเทียม โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย และพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในสถานีนอนามัย / ศูนย์สุขภาพชุมชน เกี่ยวกับการดูแลต่อเนืองผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับ

การฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก มีลักษณะเป็น คำถามปลายเปิด จำนวน 6 ข้อ

1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะที่ 1 ระหว่างวันที่ 5 กุมภาพันธ์ - 2 มีนาคม 2550 ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้ คือ

1.4.1 ทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลมหาวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือในการดำเนินการเก็บข้อมูล ในระยะที่ 1, 2, 3 ในหน่วยไตเทียม โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย

1.4.2 ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง โดยการสัมภาษณ์ผู้ป่วย ญาติ/ผู้ดูแลพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหน่วยไตเทียม โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย และพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในสถานีอนามัย / ศูนย์สุขภาพชุมชน เกี่ยวกับการดูแลต่อเนื่องผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก เป็นการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ มีลักษณะคำถามปลายเปิด ที่เปิดโอกาสให้ผู้ป่วยได้อธิบายถึงการกระทำหรือพฤติกรรมในการดูแลตนเองที่บ้านหลังจากการได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมที่ปฏิบัติจริง ในแต่ละข้อคำถามจะมีข้อย่อยเพื่อให้เป็นแนวคำถามสำหรับผู้วิจัย ทำให้ผู้วิจัยสามารถสัมภาษณ์ได้ครอบคลุมทุกประเด็นปัญหาที่ต้องการศึกษาเกี่ยวกับ พฤติกรรมในการดูแลตนเองที่บ้าน หลังจากการได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม โดยใช้แบบแผนการจำหน่ายผู้ป่วยตามรูปแบบ M-E-T-H-O-D (อุซาวดี อิศดริเศษ, 2546, หน้า 16-17) ดังนี้

1) ด้านการรับประทานยา (M: Medication)
2) ด้านสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคม (E: Environment and Economic)

- 3) ด้านการปฏิบัติตัวในการรักษา (T: Treatment)
- 4) ด้านการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน (H: Health)
- 5) ด้านการติดตามการรักษา (O: Outpatient Referral)
- 6) ด้านการรับประทานอาหาร (D: Diet)

ก่อนดำเนินการสัมภาษณ์ มีการแนะนำตัวเอง ชี้แจงวัตถุประสงค์ อธิบายเหตุผลในการที่ผู้ให้ข้อมูลได้รับเลือกเข้าเป็นกลุ่มตัวอย่าง อธิบายรายละเอียดการวิจัย วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก การขออนุญาตบันทึกเทป ระยะเวลาที่คาดว่าจะใช้ การรักษาความลับของข้อมูล การเลือกเวลาที่เหมาะสมกับการสัมภาษณ์ โดยกำหนดเวลานัดหมายการสัมภาษณ์ที่ผู้ให้ข้อมูลสะดวกในการสัมภาษณ์ จัดหาสถานที่ที่เหมาะสมเป็นการส่วนตัว เพื่อให้บรรยากาศการ

สัมภาษณ์ไม่ถูกรบกวนหรือเปิดเผยจนเกินไป ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาปัญหาและอุปสรรคการดูแล
ต่อเนื่อง ผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้าย ที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม ได้แก่

1) ผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่อง
ไตเทียม โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย จำนวน 3 ราย ซึ่งได้แก่ ผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่มี
สาเหตุมาจากโรคเบาหวาน จำนวน 1 ราย จากโรคความดันโลหิตสูง จำนวน 1 ราย จากโรคหลอดเลือด
ฝอยที่ไตอักเสบเรื้อรัง จำนวน 1 ราย ในระหว่างวันที่ 12-16 กุมภาพันธ์ 2550

2) ญาติ/ผู้ดูแล ผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือด
ด้วยเครื่อง ไตเทียม โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย จำนวน 3 ราย ในระหว่างวันที่ 19-23 กุมภาพันธ์
2550

3) พยาบาลวิชาชีพที่ดูแลผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการ
ฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย ได้แก่ พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานใน
หน่วยไตเทียม โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย จำนวน 2 ราย, พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในสถานี
อนามัย / ศูนย์สุขภาพชุมชน จำนวน 2 ราย ในระหว่างวันที่ 26 กุมภาพันธ์- 2 มีนาคม 2550 และ
เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลครบถ้วนแล้วนำมาตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูล

1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัย รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก มาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาทั้งใน
ส่วนของผู้ป่วย ญาติ/ผู้ดูแล, พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหน่วยไตเทียม โรงพยาบาล
มหาวิทยาลัย, พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในสถานีอนามัย / ศูนย์สุขภาพชุมชน ซึ่งข้อมูลที่ได้จาก
การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผู้วิจัยจะนำมาใช้ในการสร้างชุดกิจกรรมการดูแลต่อเนื่องในระยะที่ 2

ระยะที่ 2 สร้างชุดกิจกรรมการดูแลต่อเนื่องผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับ
การฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย

2.1 กลุ่มที่ศึกษา

พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหน่วยไตเทียม โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย จำนวน
2 ราย และพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในสถานีอนามัย / ศูนย์สุขภาพชุมชนเครือข่ายของ
โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยที่มีผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่อง
ไตเทียมโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยในความดูแล จำนวน 2 ราย (สถานีอนามัยละ 1 ราย ในที่นี้มี
เพียง 2 สถานีอนามัยที่มีผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม
โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยในความดูแล ได้แก่ สถานีอนามัยตำบลท่าโพธิ์และสถานีอนามัยตำบล
ท่าทอง)

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ชุดกิจกรรมในการดูแลต่อเนื่องผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม สร้างขึ้นโดยการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลในระยะที่ 1 แนวคิดการดูแลต่อเนื่องและแบบแผนการจำหน่ายผู้ป่วยตามรูปแบบ M-E-T-H-O-D ซึ่งมีวิธีการดำเนินการวิจัย ประกอบด้วยกิจกรรม ดังนี้

2.2.1 การประชุมกลุ่มระหว่าง พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหน่วยไตเทียม โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย และพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในสถานีนอนามัย / ศูนย์สุขภาพชุมชน เครือข่ายของโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยที่มีผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยในความดูแล

2.2.2 ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลในระยะที่ 1 แนวคิดการดูแลต่อเนื่องและแบบแผนการจำหน่ายผู้ป่วยตามรูปแบบ M-E-T-H-O-D เพื่อให้ได้แนวทางการปฏิบัติการพยาบาลร่วมกัน ระหว่างพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหน่วยไตเทียมโรงพยาบาลมหาวิทยาลัย และพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในสถานีนอนามัย / ศูนย์สุขภาพชุมชนเครือข่ายของโรงพยาบาลมหาวิทยาลัย

2.2.3 พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหน่วยไตเทียมโรงพยาบาลมหาวิทยาลัย มีการจัดการดูแลผู้ป่วยตามแนวคิดการดูแลต่อเนื่อง โดยมีการมอบหมายให้มีพยาบาลแบบเจ้าของไข้ ขณะที่ผู้ป่วยได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมในโรงพยาบาลมหาวิทยาลัย

2.2.4 พยาบาลวิชาชีพผู้ชำนาญที่ปฏิบัติงานในหน่วยไตเทียมโรงพยาบาลมหาวิทยาลัย ดำเนินการเพิ่มพูนศักยภาพพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในสถานีนอนามัย / ศูนย์สุขภาพชุมชนเครือข่ายของโรงพยาบาลมหาวิทยาลัย โดยจัดให้มีการนิเทศงานเกี่ยวกับการดูแลต่อเนื่องผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม แก่พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในสถานีนอนามัย / ศูนย์สุขภาพชุมชนเครือข่ายของโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยที่มีผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม

2.2.5 การสร้างแนวทางการปฏิบัติการพยาบาลร่วมกันระหว่างพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหน่วยไตเทียมโรงพยาบาลมหาวิทยาลัย และพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในสถานีนอนามัย / ศูนย์สุขภาพชุมชนเครือข่ายของโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยที่มีผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมโรงพยาบาลมหาวิทยาลัย และคู่มือการดูแลต่อเนื่องผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมในความดูแล

2.3 การหาคุณภาพของเครื่องมือ

การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในระยะที่ 2 มีดังนี้

2.3.1 นำชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้นเสนอต่อประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ และความถูกต้องตามหลักวิชาการ

2.3.2 นำชุดกิจกรรมที่ได้ผ่านการพิจารณาจากประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มาปรับปรุงแก้ไข เพิ่มเติมส่วนที่บกพร่องแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ และความถูกต้องตามหลักวิชาการ และนำมาแก้ไขตาม คำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2.3.3 นำคู่มือการดูแลต่อเนืองที่สร้างขึ้นเสนอแพทย์ผู้เชี่ยวชาญโรคไต 1 ท่าน พยาบาลผู้เชี่ยวชาญการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม 1 ท่าน และพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในสถานีนามัย / ศูนย์สุขภาพชุมชนเครือข่ายของโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยที่มีผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมในความดูแล 1 ท่าน

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะที่ 2 ระหว่างวันที่ 5-30 มีนาคม 2550 ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้ คือ

การสร้างชุดกิจกรรมในการดูแลต่อเนืองผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมโรงพยาบาลมหาวิทยาลัย ที่ได้จากการประชุมกลุ่มระหว่างพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหน่วยไตเทียมโรงพยาบาลมหาวิทยาลัย และพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในสถานีนามัย / ศูนย์สุขภาพชุมชนเครือข่ายของโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยที่มีผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยในความดูแล สร้างขึ้นจากกรอบแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลที่ได้ในระยะที่ 1 นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และครอบคลุมเนื้อหา และนำมาพิจารณาร่วมกันระหว่างผู้วิจัยและผู้เกี่ยวข้อง

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

นำชุดกิจกรรมการดูแลต่อเนืองผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยที่ได้รับการเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงเพื่อนำไปทดสอบ ความเป็นไปได้ของชุดกิจกรรม

ระยะที่ 3 การทดสอบความเป็นไปได้ของชุดกิจกรรมการดูแลต่อเนื่องผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมโรงพยาบาลมหาวิทยาลัย

3.1 กลุ่มที่ศึกษา

ผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยที่อยู่ในความดูแลของสถานีอนามัยตำบลท่าโพธิ์ จำนวน 2 ราย และสถานีอนามัยตำบลท่าทอง จำนวน 2 ราย

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

3.2.1 แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มที่ศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และข้อมูลเกี่ยวกับภาวะสุขภาพ เป็นแบบกรอกข้อความ

3.2.2 แบบทดสอบความสามารถในการดูแลต่อเนื่องผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมโรงพยาบาลมหาวิทยาลัย ซึ่งดัดแปลงมาจากแบบประเมินความสามารถในการดูแลตนเองของนัยนา พิพัฒน์วนิชชา (2535) ประกอบด้วยคำถามจำนวน 23 ข้อ โดยมีข้อคำถามด้านบวก 15 ข้อ คือ 1,3,4,5,7,8,10,12,14,15,17,19,20,21,23 และมีข้อความเป็นด้านลบ 8 ข้อ คือ ข้อ 2,6,9,11,13,16,18,22 ลักษณะคะแนนเป็นมาตราส่วนแบบประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

การให้คะแนน	ข้อความที่มีความหมายเป็นด้านบวก		
ไม่ได้ปฏิบัติ	ให้คะแนน	1	คะแนน
ปฏิบัติบ้างเล็กน้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
ปฏิบัติปานกลาง	ให้คะแนน	3	คะแนน
ปฏิบัติพอควร	ให้คะแนน	4	คะแนน
ปฏิบัติมากที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
การให้คะแนน	ข้อความที่มีความหมายเป็นด้านลบ		
ไม่ได้ปฏิบัติ	ให้คะแนน	5	คะแนน
ปฏิบัติบ้างเล็กน้อย	ให้คะแนน	4	คะแนน
ปฏิบัติปานกลาง	ให้คะแนน	3	คะแนน
ปฏิบัติพอควร	ให้คะแนน	2	คะแนน
ปฏิบัติมากที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

3.2.3 แบบสัมภาษณ์ความเป็นได้ในการใช้ชุดกิจกรรมและข้อเสนอแนะในการนำชุดกิจกรรมไปใช้ เป็นคำถามปลายเปิด

3.3 การหาคุณภาพของเครื่องมือ

การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในระยะที่ 2 มีดังนี้ คือ

3.3.1 นำแบบสอบถามความสามารถในการดูแลต่อเนื่องผู้ป่วยไตวายเรื้อรัง ระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมที่ผู้วิจัยดัดแปลงมาจากแบบประเมินความสามารถในการดูแลตนเองของนัยนา พิพัฒน์วณิชชา (2535) เสนอต่อประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจแก้ไข ภาษา ลำนวนที่ใช้ ขอบเขตของเนื้อหา ความเที่ยงตรงและครอบคลุมเรื่องที่จะศึกษา

3.3.2 นำแบบสอบถามความสามารถในการดูแลต่อเนื่องผู้ป่วยไตวายเรื้อรัง ระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมที่ได้ผ่านการพิจารณาจากประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มาปรับปรุงแก้ไข เพิ่มเติมส่วนที่บกพร่อง แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน (รายชื่อในภาคผนวก) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้เกณฑ์การประเมินดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อสอบวัดเนื้อหานั้น

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อสอบวัดเนื้อหานั้น

1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อสอบ ไม่วัดเนื้อหานั้น

นำผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ คำนวณหาค่า IOC และคัดเลือกข้อที่ได้ค่า IOC มากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 ผลปรากฏว่าได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60-0.80 ถือว่าเป็นข้อคำถามที่ใช้ได้

3.3.3 นำแบบสัมภาษณ์ความเป็นไปได้ในการใช้ชุดกิจกรรม และข้อเสนอแนะในการนำชุดกิจกรรมไปใช้ เสนอต่อประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจแก้ไข ภาษา ลำนวนที่ใช้ ขอบเขตของเนื้อหา ความเที่ยงตรงและครอบคลุมเรื่องที่จะศึกษา

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะที่ 3 ระหว่างวันที่ 1 เมษายน-31 ธันวาคม 2550 ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้ คือ

ขั้นดำเนินการทดสอบความเป็นไปได้ของชุดกิจกรรมการดูแลต่อเนื่องผู้ป่วยไตวาย เรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยที่อยู่ในความดูแลของสถานีนอนามัยตำบลท่าโพธิ์และสถานีนอนามัยตำบลท่าทอง จำนวน 4 ราย ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

3.4.1 การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มที่ศึกษา

3.4.2 ทดสอบความสามารถในการดูแลต่อเนื่องผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย ก่อนใช้ชุดกิจกรรม ระหว่างวันที่ 1-30 เมษายน 2550

3.4.3 นำชุดกิจกรรมไปใช้ ระหว่างวันที่ 15 พฤษภาคม-30 มิถุนายน 2550

3.4.4 ทดสอบความสามารถในการดูแลต่อเนื่องผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย หลังใช้ชุดกิจกรรมไปแล้ว 3 เดือน ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม-31 ธันวาคม 2550

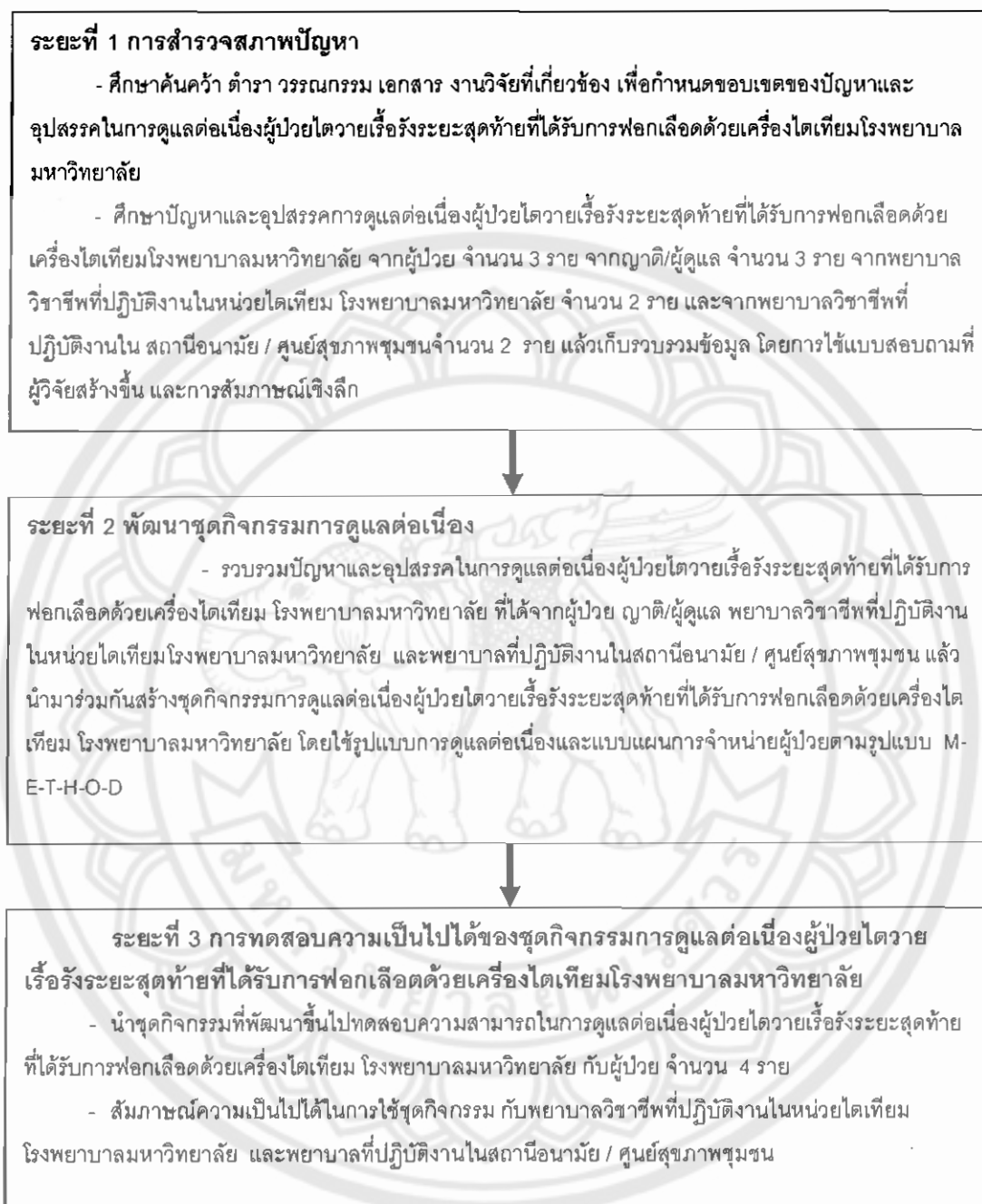
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบทดสอบความสามารถในการดูแลต่อเนื่องผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมโรงพยาบาลมหาวิทยาลัย ที่รวบรวมได้ก่อนและหลังใช้ชุดกิจกรรมมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติดังต่อไปนี้ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.6 เกณฑ์การประเมิน

เกณฑ์ในการประเมินผลคะแนนความสามารถในการดูแลต่อเนื่องผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมโรงพยาบาลมหาวิทยาลัย ดำเนินการโดยรวมคะแนนที่ได้อยู่ระหว่าง 1.00 ถึง 5.00 คะแนน และแบ่งคะแนนออกเป็น 5 ระดับ ตามสัดส่วนดังนี้ (ประคอง กรรณสูต, 2538, หน้า 117; วิเชียร เกตุสิงห์, 2538, หน้า 8-11 อ้างอิงใน รัตนารักษ์ แจ่มจรัส, 2545)

คะแนนเฉลี่ย	ความสามารถในการดูแล
4.50-5.00	สูงที่สุด
3.50-4.49	สูง
2.50-3.49	ปานกลาง
1.50-2.49	ต่ำ
1.00-1.49	ต่ำที่สุด

ภาพ 2 แผนภูมิขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มที่ศึกษา

การวิจัยนี้ ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัย และคณะกรรมการเกี่ยวกับการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยนเรศวร กลุ่มที่ศึกษาจะได้รับการอธิบายเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการดำเนินการวิจัย และขั้นตอนต่าง ๆ ในการดำเนินการวิจัย พิทักษ์สิทธิของกลุ่มที่ศึกษาโดยการให้เซ็นใบยินยอม

เข้าร่วมการวิจัย หลังจากดำเนินการไปแล้วกลุ่มที่ศึกษาไม่สะดวกในการเข้าร่วมวิจัย สามารถถอนตัวออกจากการเข้าร่วมวิจัยได้ตลอดเวลา โดยไม่มีผลกระทบต่อการรักษาตามปกติ การรวบรวมข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล จะได้รับการกระทำโดยเคารพศักดิ์ศรีและสิทธิของผู้ป่วย โดยไม่นำเสนอชื่อของผู้เข้าร่วม จะแสดงผลในภาพรวมเท่านั้น หลังสิ้นสุดการวิจัย ผู้วิจัยจะนำชุดกิจกรรมที่ได้ไปใช้ในการดูแลต่อเนื่องผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมโรงพยาบาลมหาวิทยาลัย เพื่อให้การดูแลผู้ป่วยมีความต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

